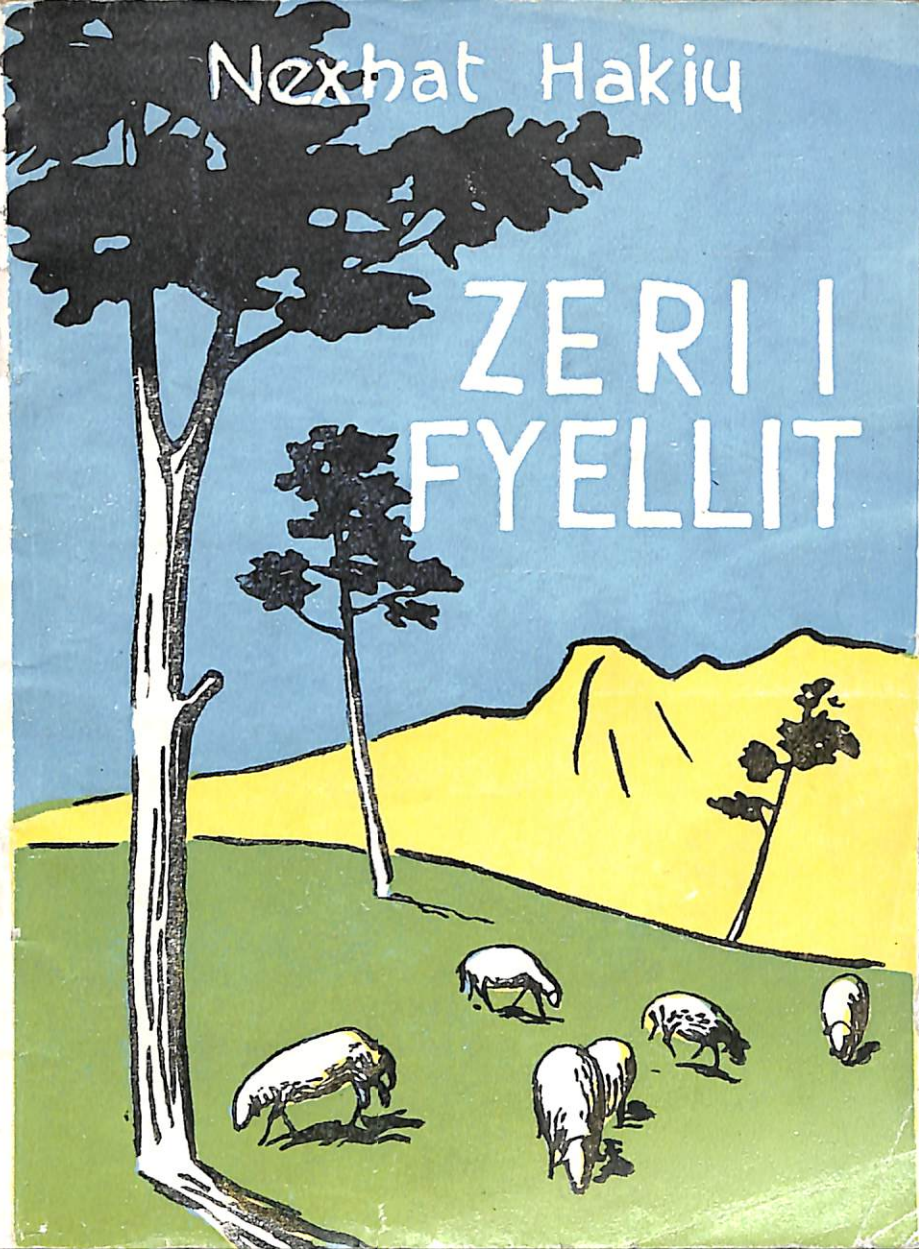

Nexhat Hakiu

ZERI I FYELLIT

NEXHAT HAKIU

~~27352~~

PARLIMENTI E SHITETIT
G. JABOV

12556

Zëri i fyellit

(Ujersha)

N. SH. BOTIMEVE «NAIM FRASHËRI»
TIRANË, 1959

B A R E S H Ë S

Kur shoh vjollca dhe nergjize, çkulur, futur në
një gotë,
më zë malli, mbyll dhe sytë, më shkon mëndja
lark e lark
gjer te ty, baresha ime, se më ndrit një tjetër botë
n'ato gardhe, që u çkulën, në kopët qënosur vark!

Ty të pash' me krrab' e furkë, kur gëzoje një sheleg
nëpër gjurmat e kaprolles, që ish trëmbur nga
gjahtari,

kur nga linja e bylyrtë nxorre dorën dhe me degë
ndreqe vathën, ku mbi ujkun kishte marr' nishan
shterpari.

Këto vënde të xhurasë, të barotit, të burimit
ty të mbujtën gjerakinë, po dhe flutur, se më rri
përmbi bar e lart në dega, luan me rrezet e agimit,
njom dhe syt' me bula vese, tjerr e çlodhesh në
sohi.

Ta dëgjova edhe zërin kur me shqerrat mërmërite,
kur një këngë partizane ti këndove me sa gas,
pa m'u skuqe dhe më ike, më le vetëm, më mah-
nite:

Zër' i fyellit po dëgjohet nëpër gjurmat që le pas!..

GAZE PAÇ TI PASKËTAJ

I

Vaj-medët, çobankë, vaj!
Qaj, çobank' e vogël, qaj
se kasollja ty t'u doq
se manarja ty t'u poq!
Qaj, çobankë, që të qaj:
jeta qënka gaz e vaj!..

Moj e gjor' çobank' e gjorë,
mbete, moj, me krab' në dorë:
T'iku dashi me këmborë,
vaj-medët, çobankë vaj!
Qaj, çobank' e vogël, qaj:
jeta qënka gaz e vaj!..

Bu-bu-bu çobankë, bu,
bo-bo stani seç t'u doq,
pu-pu nëna seç t'u poq!
Ku je ti, çobankë, ku
mbete qyqe dhe kërcù!

II

Qesh, çobank' e vogël, qesh
trimat ty të prunë desh
dhe të ngritën një shtëpi
mbi gërmadh' e shkrumb e hi,
që na la armiku- i zi!

Qesh, çobank' e vogël, qesh,
pa hidh sytë dhe mbaj vesh:
Atje rrëzë të një shkëmbi,
ku armiku dogji, shëmbi,
s'ka kasolle, as koçekë,
po shtëpi edhe hambare,
ndihen këngët me zambare,
uturima e traktorit,
sokëllima e fiçorit!

Qesh, çobankë, qesh mos qaj...
Ashtu, deh, se s'ka më vaj,
gaze paç ti paskëtaj!...

BANUSHJA

Nëno-shpirti, nëno-xhani,
m'u ngushtua xhamadani
edhe linja m'u shkurtua, -
nëno-gazi, sa të dua!

Kur me shtëmbën shkoj në krua,
llërët, pulpat marrin sheshin,
më vjen turp, nënoçe, mua:
gjithë shoqet po më qeshin!

M'u fry gjiri, shpejt u zgjata,
po më ndjek një trim nga prapa,
po më nget, e zuri malli
për gërshetat vijë-mali!

Nëno, moj, më skuqen faqet
kur fërshllen e dredh mustaqet,
nuk e di se ç'ka me mua
trim'i fshatit si dragua!

Moj t'u bëfsha, eh ç'të them,
ah, më mirë mos të jem,
m'erdhi pranë mu në krua,
pa zu' foli dhe me mua...

Moj të keqen, e ç'të them,
s'e them dot, moj, turp të kem,
thirri trimi: — O mes-ngjalë,
dale, moj, të kam një fjalë! —

Në shtëpi kur unë vija
prap' — Banushe! — thirri trimi,
tek vrapova, ra shamia,
më ra shtëmba nga nxitimi!

Nëno-shpirti, nëno-xhani,
m'u ngushtua xhamadani,
edhe linja m'u shkurtua,
nëno, trimin... un'e dua!...

TË KAM ZILI...

E hodhe lahurinë dhe nusërin' harrove,
i mblodhe dy gërshetat, i thure si kurorë,
kujtimin e një jave me tjetër gaz e shtove,
se për në Moskë Zela kish ikur me vapor...

Të kam zili, Banushe, ti je për jetën dritë,
atë që ke larg syvet, ormisi zemr'e dlirtë,
dhe ty, o shok, të dashka: me kazmën nëpër ara
e shkoi nusërinë, me shoqet nëpër gara...

Sa mirë ti rrëmive një tog me dhé të ngjeshur,
sa hije ty të kishte mbi brazën, ndër ugare,
kur tok me shoqet mbillje, me krahët e përveshur,
me llërë fshije djersën dhe rrije si manare!

E kam zili teftikun e farës që ti mbolle,
ajo do çajë dheun, mbi plisat do vërvitet,
dhe prap' me dorën tënde, se drit'e ves' i solle,
si fije ar kalliri më tepër do të rritet...

Aher' nga Moska mike dhe Zela do të vijë
kombajnën më të parë do sjellë për dhuratë,
kur tok me ty, i pari, do korrë e do shijë,
ahere më e nurçme do dukesh ti në fshat!

SIKUR TI TË DIJE

Moj baresh' e fshatit, sikur ti të dije,
se murtaj' e zezë në bagti më ra
ti posi një motër, vallë do më lije
të kaloja pakëz në këtë merá?

O, sa shumë' i dua, sikur ti të dije,
dhëntë kur mërzejnë, zoqtë në folë,
ti posi një shoqe, shoqe dhëmbshurie.
do më lije pakëz brënda në kopé?

Që jam lodhur shumë, sikur ti të dije,
e që humba rrugën, ndaj po vi vërdallë,
ti posi mikeshë, vallë do më bije
pakëz buk' e kripë, një çetûr me dhallë?

Meqë nuk kam fjetur, sikur ti të dije,
të shtegtoj nuk mundem nëpër monopate,
si një trim të fshatit, vallë do më lije,
qoftë dhe në pragun e kasolles sate? ...

II

Në pragun e kasolles çobani vuri kokën,
përsipër ndritnin yjet, ndën shtatin kishte tokën
përreth dremitnin dhëntë, e ruanin mos të fto-
hesh,
mezi e zuri gjumi, në ëndër po gëzohesh:

«Çoban, çoban, çoban!» një zë nga fund' i dheut
sikur i pëshpëriti, pa vetëtiu dhoma,
çobanka më e bukur nga bukurit e dheut
çobanit pran' i vajti, një çik më larg nga stroma!...

Çobani, yll i bukur, gëzohej nëpër gjumë,
iu duk sikur s'qe ëndër, vërtet' çobanka ishte
e shtritur pranë stromës si vala plot me shkumë
kur shtrihet dhe tërhiqetlë gjurmat mbi ranishte!

«Çoban, çoban, çoban!» një zë nga fund' i dheut
i mërmëriti prapë me ngashërim e mall,
çobanka më e bukur nga bukurit e dheut
çobanin këtë herë, e puthi mu në ballë!...

Edhe një herë tjetër thërriti: «O çoban!»
porse çoban' i gjorë si thellë psherëtinte,
se kur te stroma prapë i vajti fare pranë,
u zgjua dëshpëruar: një qëngj po e lëpinte...»

U ngre çoban' i gjorë, nga zemra hoq' pa zë,
u nis me krrab' në dorë, çobankën s'e pa më!...

PSE U FSHEHE ? ...

Pse u fshehe, moj perrl,
kur të pa stopan' i ri?

Ai ty t'i hodhi sytë,
të këndonte ç'ishin shkruar,
se pa veten vet' i dytë
në një pyll të gjelbëruar,
ku po bridhte nëpër ëndër:
ti si nuse, ai: dhëndër!

Pse guguçe u turpërove
dhe stopanin s'e dëgjove?

Ai ty, moj, diç të tha,
të tregoi ç'ëndërriti,
zër' i nënës që s'të la
më përpara sokëlliti
edhe ike, kanakare,
trimin s'e përfile fare!

Pse u trëmbe, vajzë-prilli,
kur të ndali ty bandilli?

Ay ty ta ndëri dorën,
e kish plot me jasemina
që këputi për kurorën
tok me shqerrat në lëndina,
Po ti shkove, moj sorkadhe,
mbeti trimi në livadhe! ..

SA HERË FUSHA GJELBERON...

Sa herë fusha gjelbëron,
ti çel si lulja në pranverë,
sa herë mali zbardhëllon,
ti lule prapë kurdoherë!

Si mot dhe sot, si lul' e mitur
ke hedhur rrënj' te zemr' e ngratë,
po ja me vjete të kam pritur,
lum vesa lum që të spërkatë,

Ti nuk më flet, un' s'të flas dot
e zemra jonë psherëtin:
kur njerën dorë mban mbi shportë
dhe mbi kajsinë tjetrën shtrin!

E kur dëbora zbardh mbi mal
dhe rri si lulja në saksì,
aher' nga malli që më fal
këndojsi zogu në kuvli.

Do pres pranverën dhe një herë
edhe me ty do mërmëris,
do të këpus një lule-shqerrë,
kur tok me ty do të prashis...

XHA TEMJA

Blegërin në mal të thatë
delja rudë, që menatë
po këndon edhe këndezi,
kokorisin te qymezi
pulat, kllloçkat në mëhallë,
po xha Temja ka një hall:
Me përtim ai po ngrihet,
as në shtrat nuk po i rrihet,
kap hostenin, shkon te qetë,
nga marazi po pëllcet!...

Zbardhëlloi, po xha Temja
rri e rri duke menduar,
ndihen hapat edhe qerret,
krisi kënga e mëngjezit,
hingëllimat, hamulitjet
dhe kikiku i këndezeit,
një e qeshur dhe bërtimat...
thonë: puna ka filluar!

«Ç'ka xha Temja, a e dini?
O xha Teme, do ta them.
ju xanxarë mos e ngitni,
se pastaj na bën ujem!»

I këputet shpirti Temes
për hostenin e për qetë,

se që sot e tutje n'arë
do të shkelë një lanet:
Është bisha e xhindosur,
që bërtet e shkel nga dora
e si thotë vetë Temja
e ka emrin trakatora!

E si, vallë do punohet
nga t'ia nisë Temja, hë?
Qetë Zoti i bekoi,
ato sjellin mbarësi,
nga bërtima trëmben ëngjëjt
edhe fara s'ka si zë:
Babëzi do të na sjellë
trakatori ugurzi!...

Shkulet gazit fshat' i tërë,
po xha Temja mvrejtur rri.
dihnin plisat sërë-sërë,
po vështronte me habi
edhe thoshte: «dale-dale,
dardha bishtin e ka prapa
si në fusha dhe në male,
kur t'ia ndezë piskë vapa,
do të thahet, do vështroni,
fara juaj me lanetin,
pa do zini të më thoni:
«S'bëhet luftë me kësmetin!»

Me të sosur fjalët Temja
ia dha bisha ulurimës
e me bisht e krah e feçka
çante dheun, dilte plisi,
Teme-ziu uli kryet,

iu largua ushëtimës,
porse veshët çërr i bënin
kur po rrinte pran' një lisi!

II

Blegërin në mal të thatë
delja rudë, që menatë
po këndon edhe këndezi,
kokorisin te qymezi
pulat, kllonkat në mëhallë,
po xha Temja ka një hall:
Me përtim' ai po ngrihet,
as i haet as i piet,
me njeri nuk po i rrihet,
këmbët hiqte osh e zvarë
e me bisht të syrit n'arë
po përgjon e po mendon...

Po sheh grurin se korriku
ia hodh shtatin si llastar,
ndritnin hálát edhe kokrat,
vetëtinin si flori,
zjente puna edhe kënga:
Normën kush e sos më parë.
vetëm filli, i menduar,
në një hije Temja rri!

Nip'i Temes, traktoristi,
hedh ca fjalëza me thumba
tok me Rinën, me Banushen,
sheh xhaxhan që rri habitur,
po për Temen fjalët, gazet
qenë thika, qenë plumba,

kur kanalin po vështronte
që gjithë arat kish vaditur!

Lëmi për karshi,
gruri si flori,
kënga që gjëmonte,
puna që valonte
(sepse lëm'i parë
shtetit si përherë,
gaz i till s'ish parë
kurrë ndonjë herë)
vërshëllimat pranë,
fyelli për matanë,
më tutje zambaret
këtej kanakaret,
trimat që këndonin,
zoqt' që cicëronin:
Temen e shastisën,
mëndjen ia vidhisën!...

Ashtu si një plak
priti gjer në darkë,
priti sa të iknin,
të thërriste nipin:
Traktorist Petritin!

— O Petrit, shejtan i xhaxhit,
p'ëja se të kam një fjalë,
mos i thuaj asnjeriu,
nga ty fjala mos të dalë:
Ma mëson traka... traktorin
se un' vetë do punoj,
pa do shihni që të gjithë
se sa shpejt do t'ju kaloj!

JA, ÇOBANKA...

Ja çobanka si po bredh
shkëmb mbi shkëmb e ledh mbi ledh,
ia vërvit fustanin era,
nëpër driza, nëpër ferra!

— Moj, çobankëz'e çobanit,
ç'ke që bredh matanë stanit?
Kaq e butë posi shqerrë,
pse nuk qesh, moj, si përherë? —

Bredh çobanka, sokëllin,
se la vetëm bagëtinë
dhe 'në gërxhet shpejt u fut,
mos ish fshehur delja-krutë!

Rri çobanka majë-shkëmbi
dhe vështron përposh në prrua,
qan e qan se shumë' i dhëmbi
delja-krutë q'u thërrmua!

Qan çobanka se çobani
do ta pres' me shkop te stani,
qaj, çobank'e vogël, qaj,
ti nuk pate ndonjë faj!

Po më fort nga delja-krutë
loti yt po më këput,
qesh, çobankë, qesh, mos qaj.
gaze paç ti paskëtaj!

E MBAN MËND...

E mban mend, moj, në korie,
kur qershinë vet' e mbolle,
kur me thuprat, që më bije,
të ndërtova një kasolle:
me derickë, me avlli,
ku do hynte dhëndr'i ri
edhe nusja çilimi,
me dy krushq si un' e ti?...

Nusen, dhëndrin i stolise,
O, sa hije ty të kishte,
kur u veshe dhe u nise!
Un' akoma me barishte
po mbuloja dhe çatinë...
Kur ja, shiu, suferina,
me rrufe, me bubullima,
prishi nusen në kasolle
dhe qershinë që ti mbolle!...

E mban mend, moj, edhe sot
kur si çurg 'ti derdhe lot,
se furtuna edhe shiu
nuse-dhëndër i përpiu...
Brodhëm bashkë nëpër ara,
në çaire, nëpër lëmë,
kush të mbrinte më përpara,
se të shante ty jot' ëmë
dhe s' të linte prap' të vije
atje sipër në korie,
ku qershinë vet'e mbolle,
ku të ngrita një kasolle!

MIRSEVJEN O KURBETLI!...

- Pun'e mbarë, o moj grua!
- Mbarë-paç, or udhëtar!
- A ka pranë ndonjë krua,
se kjo buzë m'është tharë?
- Ja përtej, n'ato zallishtet,
gjëndet kroj'i fshatit tonë,
është'i mirë se buron
andej sipër nga lajthishtet!
- Po ti vetëm korrke grurin,
ku ma ke, kërcùre, burrin?
- Nuk jam vetëm, shih matanë
shoqet korrin tutje n'arë,
shih dhe burrat si asllanë
mbarin dùajt gjith' në garë!
- E po burrin ku e ke,
mos ke mbetur nus'e vé?
- Më ka shkuar në kurbet,
gjithëmon më ka kujtuar,
veç tani ka disa vjet
as një kartë s'më ka çuar!
- Mjera ti, e pret më kot,
me të tjera qesh e lot!...

— Ej, mbyll gojën, o shejtan,
ik këtej, mos rri kaq pranë!

— S'të gënjej, më plaçin sytë,
ai ndodhet vet' i dytë,
kurse ti pa 'të po korr,
më të lumtë ajo dorë:
gruri hedhur si llastar,
kokrrat ndrijnë posi ar!

— Thuaj mashalla, qyqar,
se pastaj ma merr më-sysh,
syr' i botës ziliqar
edhe gurin ndan më-dysh,
po ti prapsu, ik në krua,
mos më bjer' më-qafë mua!

— E ç'më shpie n'ato vënde?
Lem' të pi në shtëmbën tënde,
mos ki frikë, s'ka njeri,
brenda grurit fshehur rri
dhe aty, në dorën tënde,
në pëllëmbën kup-ergjënde,
pika uji do rufis,
në paç turp nga far' e fis,
derdhmë uj' aty në arën
a te gjurm' e këmbës sate
a në grop' t'asaj lopate,
ku ti vetë hodhe farën!

— Ej, ç'po flet, mos humb toruan,
si kaq shpejt harrove kruan?...

— S'e kam humbur, o moj grua,
po ti eja tok me mua,
burri ty të ka harruar,
me një tjetër është' martuar!...

— Mos më fol, o gojë-shtrig,
o çapkën, o zemër-lig,
burrin tim e zuri malli
dhe në s'vjen të rrimë tok,
do ta qaj-o për së gjalli
me shami të zez' në kokë!

.....

— Ah, moj syskë, të kam zgjedhur,
je besnike, s'më ke dredhur,
nuk më njeh me të vërtetë,
apo do e bën ti vetë?...
Jam yt shoq, moj kurbetliu,
nusërinë që ta nxiu!
Pse po rri kaq e menduar,
mos ti vall' më ke harruar?

— Si të njoh, ah, un'e mjera!?
Me ty ndënja dy-tri netë
dhe më dole shpejt nga dera,
ikën vjete, mbeta shkretë,
qëkur shkove në kurbet!...
Un' akoma s'të besoj,
në s'më thënc nishan'e trupit
e në s'qofshë burri im,
në s'u skuqësh dhe prej turpit,
ty të rënt një vetëtimë!...

— Po, moj grua-gjerakinë,
ke të fshehur n'atë gjinë
një merxhane posi hëna
një rubîn kujtim nga nëna,
një nishan të ndrit si yll

tutje gushës, në krahruar...
Jemi njohur në një pyll,
atje jemi dashuruar...
Të kujtohet, shtat-billonjë,
kur për mua ti ormise
brenda gjirit nja dy ftonj
dhe te nëna shpejt u nise? —

Lot'i mallit, lot'i gazit
zbuti zemrën e marazit,
nga gëzimi u hutua
e mbi grurin u lëshua:
— Dhimitraqi qënke ti,
Mirsevjen, o kurbetli,
lumja un' për ty tani! —

Valavitet grur'i pjekur nga krahror'i kurbetliut,
me nxitim i shtyn kallinjtë si me krahët e veriut,
i përkul gjer te Vitorja, që e priti me sa mall,
gjer te molla e shartuar, ku ka mbirë lul'e rrallë.

E si shkon me hap të rëndë dhe me duar kreh ka-
llinjtë,
nga fytyr'e gruas dehet, nga pëlhura e florinjtë
që kish endur rrez'e fundit, drit'e djellit në pe-
rendimin,
që tani te buz'e malit i dha hënës përqafimin.
Po pshertinte zemr'e ndezur, buz'e tharë për një
ballë,
brenda grurit kokë-ulur q'e përkuli me sa mall
dor'e regjur e Vitores, që e rriti si llastari,
shtat'i saj posi selvija, hequr-tretur posi bari!

Ububu, se ç'u hepua kur pa lulja burr'e grua!
Ububu, ç'u qetësua dhe rrëkeja tej në krua!
Ububu, ç'u përmallua dhe bilbili kur vështroi!
Ububu, ç'u turpërua edhe hëna kur ndriçoi!

— Vemi në shtëpi, o burrë,
se do flesh, je lodhur shumë!

— Dale, grua, se mbi grurë
unë sonte do bëj gjumë!..

LUM TI LULE...

Lumti, ti lule, që nuk qan,
se me shoqet çele ti.
as shtërgata s'të përlan,
të shkrep rrezja mu në gji!...

Lum, ti rreze, lum dhe vesa,
puthët lulen që të rritesh,
lum, ti lule, s'të zu' lesa,
po të la më lart të ngjitesh!...

Ra një breshër dhe të thau,
po të vyshkur të këputa,
u mvrejt qjelli edhe qau,
kur në zemër ty të futa...

Lulja prapë u përtëri,
gjin' e fletëzat i shtriu,
s'kishte frikë bor' e shi,
se në zemër ajo mbiu!

U POQ RRUSHI...

Moj, kopshtare, u poq rrushi
dhe kajsia më një thyhet,
posi faqet q'u ndrit pushi
posi gjiri që po fryhet...

Eja, moj, t'i vjelim tok
ranë kokrrat nëpër tokë,
unë zgjedh e ti këput,
ca në duar, ca në futë!

Në se degat nuk arrin,
bëhem krrabë, bëhem shkallë,
përmbi mua dorën shtrin,
o moj vjelëse e rrallë!...

Eja, moj, pse nuk më flet,
hajt t'i vjelim, më nuk rriten,
tok me ty, se unë vetë
t'i këpus kam frik' se vriten!

FALLI

Kur të pash' së pari,
mbeta shtang, qyqari,
thash'e dhash' me vete
po ti penk më mbete!

Kur të pash' së dyti,
thashë: «jam i yti»,
po ti s'fole fare,
o moj kanakare!

Të pash' për së treti,
kur në drizë mbeti
kinda e fustanit
dhe kur xhamadanit
fshiku deg' e blirit
mbi gjerdhan të gjirit!..

«Lumthi dega, lum»
psherëtita unë,
po ti s'pate ngë,
as një fjalë s'the!

Pyéta lule-shqerrën,
brodha gjithë verën,
po trifil nuk gjeta,
s'kish me katër fleta!

«Aman, shok, aman,
jam, i thash, në hall!»
«Gjej, tha, një nishan
edhe shko hidh fall!»

.....

— Bir, të keqen, bir,
qënke kimetli,
qënke xhevair,
trim edhe sojli!
Një sëmundje, bir,
paske hequr ti
dhe një mall i mirë
në shtëpi do vijë...
Po ç'më thotë falli:
Të ka zën' meraku
sa që s'fle nga halli!

Ja, ku del fytyra,
ndrin posi pasqyra,
qënka shum'e bukur,
po ka frik'e gjora,
se i dridhet dora,
është e njomë, lule,
ti nga pas s'i shkule!
E ç'të them, o bir,
s'e ke punën mirë,
nuk e ke kësmet,
po ti mos u tret,
Zoti është' i madh,
bën dhe mehramët!...
Më s'ke gjë, o bir,
hakun bëm' hallall,
jam fallxhesh'e mirë,
me shëndet ky fall!...

.....

Seç më ndezi falli,
pa m'u shtua malli,
prap' te shoku vajta,
veten s'e përmbajta!..»

«Merre, më tha shoku,
këtë lëng të zi,
bëra një magji
te një plakë-shtrigë,
te një zemër-ligë!
Më këtë spërkate,
po t'u zëmërua,
po të bëri naze,
e rrëmbë për grua
vashën me çapraze!..»

.....

Tutje, lart në mal:
kënga valë-valë,
valle dhe dolli
për një çift të ri!
Në shtëpi të vashës
hije paska rënë:
vetëm bab' e nënë,
mbushur syt' me lot
presin më të kot!...
Mali plot me dushq
rreth e rrotull krushq
lidhën një krushqi,
jo me hajmali,
yshtje dhe magji:
Trimi e rrëmbeu
vashën mu në gji,
vashës ç'i pëlqeu
pranë tij të rrijë!

U RRËMBYE NJË VASHË...

I

Një natë
pranvera zbriti me burbuqe,
të kuqe-flakë, sa të kuqe!...

Dy yje
në pyje,
më ngjan,
se ranë...

Matanë
u çel një portë!

Dy sy me lot
xixëlluan
n'errësirë, në fshehtësirë!...

A ishin yjet
që ran' në pyjet,
a syt' e saj,
s'i pa njeri!
As më pastaj
kur porta u mbyll
përsëri!

As ky katundi,
se më së fundi

zu' dremiti,
veç hëna vetëm,
kur sipër ndriti
mbi vetull mali,
pa gjurma kali
edhe dy hije
tutje në pyje!..

II

Ule vetullën, o mal,
sa të dalë hëna,
eja trim e fol një fjalë,
se po qan kjo nëna:

—Hënëzë, moj hënëzë,
a pe vash-thëllëzënë?

— A e pe, o trim me fletë,
vashëzën me një gërshetë!

— Nuk e pashë, po më thanë:
Atje sipër në korie
plot me dushqe, plot me thanë,
atje rrëzë një qershie,
nusëron kjo jotë-bijë
me një trim mustaqe-zi,
se kur qenë çilimi
luânin tok në bor'e shi
symbyllazi, me tërkuzë,
hop aty e hop këtuzë,
mbanin fjalëzën në buzë
sa q'u tretën si qeri...

Po tani, o sa çudi:
po ndërtojnë një shtëpi
atje sipër n'ato pyje,
kur ka hënë, kur ka yje... —

Ulet mali, hëna s'dolli!

— Ç'pate, hënë, që s'ndriçove?
— Ndrira vashën që diç mbolli
atje sipër në korie,
ndrita dhëndrin që ndërtoi
atje rrëzë një qershie,
ku nuk mbinte bor' e shi,
vetëm nuri derdhesh fije
përmbi krah të çiftit ri! —

K A J S I A

Përse ankohet kjo kajsia
që rri ashtu në dridhëtirë,
vall' hoqi shumë nga stuhia,
a pse ka rrënjët n'errësirë?...

U poq, andaj tani kajsia
rri rënd e kokrrat fsheh ndër fletë,
po ja me gurë çunëria
të gjith' e shkundi, e la shkretë!

Po ja dhe kokrrat lart në majë
që prapë fshehur mban kajsia
i merr lopçari që t'i hajë
tok me bareshën, te sohia!...

Në prag të vjeshtës prap' kajsia
i hodhi fletët një nga një,
po ja tani as çunëria,
as trim e vashë s'duken më!

DOLLI REJA...

Dolli reja përmbi mal,
zuri rrezet dhe ngadal
zu' vesoi...
Pik'e shiut ra mbi fleta,
pa u trëmb dhe flutur-shkreta,
fluturoi...

Ja baresha dhëntë-tufë
shpejt i fshehu në një gufë,
vetëtiu...
Po bariu vetëm mbeti,
te baresha streh nuk gjeti,
psherëtiu...

Ikën vashat nga burimi,
thyen shtëmbat nga nxitimi
dhe rënkuan...
Ja matanë edhe nuset
lanë kovat nëpër puset
dhe vrapuan...

Kanarina krahët shkundi,
ndali këngën, më nuk mundi,
se u lak...
Po folen ja kish marr' era,
ndaj u fut në gjeth'e ferra,
ra në lak...

Ja shterpari, ërr me vrap,
te një portë ndali prapë
dhe kolliti...

Po sy-zeza vetull-pë
von'e hapi, nuk pa gjë,
ndaj s'e priti!...

Ja, përtej në një bregore,
ndriti vetullën brerore
ylyberi...

Nisën foshnjat brohorimat,
po dëgjohen fërshëllimat
nga delmeri...

ÇELU, MOJ, SI ÇELET MOTI...

I

Ngrohen gjethet, shkrihet vesa,
çelin gonxhet ndaj agimi
si çel malli nga kujtimi,
kur mbi brengën lindi shpresa.

Mallin, mike, ta këndova
kur m'i hodhe fshehtas sytë,
po me vete ligjërova,
sikur t'ishja vet' i dytë.

Më vështro, moj sy-mëshqerre,
se nga sytë t'iku loti,
vashë-vashëzo-pranvere,
çelu, moj, si çelet moti!

II

Zu' gjinkalla t'i këndojë
lule-kuqes nëpër fushë,
dhe burimi të rënkojë
nëpër buzë e nëpër gushë.

Dil, moj nure, mos rri brënda,
shoqet shih si janë turur,
ja po mbjellin ç'u ka ënda
përmbi supe flokët çthurur!

Tok me shoqet vallen merre,
syt' e tu s'i njom prap' loti
vashëzo, ti vashë-vere,
çelu, moj, si çelet moti!

III

Në lëmishtet ndrin kalliri,
që me shoqet tok e mbolle
gushës ndrin një lule bliri,
ndriti vëndi kur ti dolle.

Po ti, moj, ndriçon më shumë,
bëhe ëndër dhe në gjumë
më kujton: kur ne symbyllë
luanim tok atje në pyllë!

Ndritmë ti, moj dredharake,
se nga sytë t'iku loti,
vashë, vashëzo-vjeshtake,
çelu, moj, si çelet moti!

IV

Fryn murrëj e malet zbardhen
nëpër gërxhet mardh sorkadhen,
shuhet malli i gjahtarit
për planozat e beharit.

Dridhet buza nga thëllimi,
ndizet zemra nga kujtimi,
edhe moti po na shkon,
mua lëmza më kujton...

Më kujto, o moj rrezore,
se nga sytë t'iku loti,
vashëzo, moj dimërore,
çelu ti, të çelë moti!

M I N E J A

(Poemë)

I

Në të vagëlluar,
sa këndon këndezi,
qengjin në krahruar,
furk' e bosht te mezi,
po kalon Mineja,
blegërin kopeja !...

Bregut tatëpjetë
Po na zbret Mineja,
buzë-lumit pret
sa të pij' kopeja,
lot dhe me shelegun,
ngjitet prap' mbi bregun...

Tek po ngjitej brinjës,
trapin kapërxe,
kindat rrotull linjës
driza ja mbërthen:
seç hutohet trimi,
ç'gurgullon burimi!

Bredh nëpër lëndina,
lot dhe me shelegun,
jepen fërshëllima
tejpërtej mbi bregun:
del një trim mbi ledh,
sytë shpejt ja hedh !...

Mínia, çup' e mbarë,
ul përherë sytë,

ikën trim' i parë,
del një trim i dytë,
ajo skuqet, dridhet
pranë qengjit mblidhet.

Mbushur me maràs
qengjin në krahruar,
ecën e hutuar,
lulja çel në ças.
— Ç'u bë Cane trimi? —
shushurit burimi...

Shkon e vjen Mineja,
qengjin mban në gji,
nuse dhe të reja
mbushen me zili,
edhe trimat thonë:
— Canen po kërkon! —

* * *

Ja dhe Cania tej bregores, tundesh-shkundesh për
në stan,
hedhur krrabën sipër supit dhe takien përmbi sy
nguli sytë si shqiponja, se Minenë pa matanë,
buz' e zemër tok i qeshën, lum kush ndjente si ay!

Hedh takien edhe krrabën, nxjerr sojakun e fildi
shtë
e me këng' e fërshëllima zë e pret një degë thanë,
nga nxitimi shket sojaku edhe pritët pak në gisht,
po ky Cania, trim i fshatit, me një herë gjen
derman!

— Qënke ulur buz'-burimi,
ej, ç'po bën, o Cane trimi? —
Cania s'flet prandaj ngre supet, ja ka marrë
shtruar këngës,

këmbë-kryq mbi bar të njomë jep e merr me degë
thane,
e kur djersët i kullojnë, ballin fshin me cep
të mëngës,
heq nga zemra se Mineja nuk po qaset kësaj ane!
— Të këndoftë zemra, Cane,
ç'po na bën me degë thane? —

Prapë Cania as ngre sytë, kokën tund dhe fërshë-
llen,
e njeh zërin e Minesë, as me një nuk shëmbëllen,
veç burimi, që ka pranë, pak i ngjan kur del me
naze,
i përngjan edhe kajgushi, kur dredh këngën me
tallaze...

— Bré... jo n'arë, këmbë-tharë! —

Ndjeu zërin e Minesë,
që nxitoi tej kopesë
gjer te shtegu për matanë
të kap' cjapin laragan,
ndaj i ngriti syt' e pa,
po një fjalë nuk i tha!...

Ja Mineja tok me tufën ecën-ecën dhe sheh prapa,
dhe gjinkalla majë-shelgut po këndon, se nisi vapa,
tej mbi arat plot kallinjë vetëtinte drapëri,
nëpër hidhëza e driza fërshëllente gjarpëri...

Vjen Mineja, vjen perria, nùr lëshon e gjith'
gëzojnë,
ftohen shoqet, ndizen trimat, hapin sytë pleqt'
në hije,

cicërojnë gjithë zoqtë, si në pritë po qëndrojnë,
ja, po ndihet këng' e zemrës, Cania cules po i bije...

— Mirsevjen, o moj Minë,
Cane trimin ku e le? ... —

E ngacmojnë shoqet pranë
her' në lëm' e her' në stan.

Ç'thot' xhuraja, pa dëgjoni, është zemra që po rreh;
zër' i Canes, që dëgjohej si jehonë valë-valë,
del nga gishtat, gudulitet, për Minenë diç po fsheh,
ndaj e skuqur kolopuçja, po dëgjonte disa fjalë ...

— Pse u skuqe, moj Minë,
për ty Cania bën dhe bè! —

Prapë shoqet po i flasin,
si përherë po e ngasin ...

Ja, zambarja psherëtinte, ngriti trimat, vashat
dhe Minën kaq e mahniti sa la vetëm bagëtinë,
edhe zoqtë s'po këndonin, ledh më ledh ushtonte
se ky Cania kur ja thotë, rëgëtin për dashurinë!...

— Lumja ti, o moj Minë,
për ty Cania është' bilbil,
lum ti Cane, lum dhe ne
për ty Minia: trëndafil! ... —

Tallen shoqet përsëri,
po Mineja mban mëri,
se çdo vashë Canen do,
ndaj nuk rri e s'flet me to!

Doli fjala, mori dhenë:
«Cania dashka fort Minenë
dhe Mineja Canen do,
pupu, ç'punë qënka kjo!»

Ja... kështu po flet graria,
pëshpërit dhe nusëria,
mërmërit dhe vashëria,
porse Cania me Minenë
sa her' delnin me kopenë,
syn' e zemrën kishin fjalë...
Ja, një ditë, me ngadalë,
në të ngrysur, në korie,
fjal' e tyre zuri fije
për tetëshin e një dhie,
u ngre laku i dashurisë,
larg nga syt'e njerëzisë:

— Minë trëndelinë,
ma ke parë dhinë?
— Cilën? Dhinë shytë?
Nuk ma zunë sytë!

— M'iku nga kopeja.
u trëmb nga rrufeja,
m'iku egërsira,
ah, e marrt' e mira!

— Shih në tuf' një herë,
ndoshta është përzjerë,
po s'më the, o Cane,
është me nishane?

— Po, moj hije-rëndë,
ngjan me syrin tënd:
Kur e shoh që lark,
drejtë më vështron;
kur i sillem qark,
bebzën rrotullon!

— Je çoban i ri,
s'marrke erë ti,
dhit' ashtu vështrojnë,
kur barinjt' pergjojnë!

— Qënk'e regjur ti,
unë s'para di
ja dhe një çudi:
Kur i qasem pranë,
ikën shpejt matanë;
kur kërkoj ta zë,
nis vërrët... s'më lë!

— Or çoban i ri,
dhit' ashtu e kanë,
mos t'i kapësh ti,
vinë vetë pranë:
duan vëndet shkretë
mbi shkëmbinj e shkurre,
kacaviren vetë
nëpër dega, mure,
shkojnë dhe në gufa,
kthehen nëpër tufa!

— Po, moj sy-sorkadhe,
ditke pun'e madhe,
paske gjak çobani,
po do shkoj te stani;

prita, shumë prita,
është errur dita,
hëna mal mbi mal
një hosten ka dalë.

— Mos nxito, çoban,
bëje mir' zanan',
dhëntë ecin natën,
kur ka hën' e yje;
nuk durojnë vapën,
qofshin dhe në pyje!

— Si t'ja bëj, s'më thua,
eja, moj, me mua!
Ndryshe nuk i delet,
lëri vetëm delet,
të kërkojmë dhinë
tutje në rrëpinë...

— Ah, o drë i malit!

— Ç'ke nepërk' e zallit?

— Qënke rob i djallit!

— Jo, për syt' e ballit,
thash' të më ndihmosh,
të kërkojmë dhinë,
ndoshta është përposh,
tutje në greminë!...

Mbetën vetëm lopët, dhëntë,
rreth e rrotull vinë qëntë
dhe roshani ka një hall:
kjo çobanka ç'u bë vall'?

Marrin udhën tatëpjetë,
kurse Balua rri i qetë,
e njeh vëndin, e di stanin,
po ç'të bëjë, pret çobanin...

Po përhapet bagëtia
në rudin', nga humbi dhia,
ndjekin gjurmat, tutje stanit,
të çobankës, të çobanit!

Pret dhe hëna drit'-venitur
disa yje që të ndrijnë,
mbet' kaceri duke pritur ,
gjithë delet blegërijnë.

Ja një drethkë ish vërtitur,
ajo lisit i qe ngjitur:
Qesh çobanka me çobanë,
lis e drethkë vetë janë...
Blegërin përçori, fshihet,
prapà reve hëna ndrin,
lehu Balua se pa hijet,
që lëvrinin në rrëpinë...

— O nepërk' e zallit!

— Ç'ke, o drë i malit?

— Shkojmë për në stan,
po na pret bagtia...

— Dale, or çoban,
ja, vërriti dhia!...

* * *

Xha Telhai, burr'i shkuar,
birn' e veç e kish qortuar

të heq' dorë nga Minëja,
se do niste gurgulëja
me Tafilin, si më parë,
kur një herë për sinor
ishin ngrënë, qenë sharë
e q'ahere s'dhanë dorë,
kurrë më s'u patën parë
as për gas e as për zi,
vjete-vjete në mëri!...

Po Tafili qe xhindosur,
Mines flokët ja kish shkukur
dhe sa herë, i kanosur,
sytë Canes ja kish ngulur!
Edhe vashat, nusëria
patën bërë qimen tra,
edhe plakat, nga lakmia,
kishin bërë mizën kà!...

II

U hap fjala stan për stan:
Gjith' barinjte fjalën dhanë
të qënosin bagëtinë,
se mjaft muarën lemerinë
për kullot' e për vëri,
Ishin sharë edhe vrarë,
po dhe malli i kish marrë
për një natë në shtëpi,
për një javë me fëmi,
dhe me nusen pranë e pranë,
se me vjete stan për stan,
si në dimër dhe në verë,
iu qe bërë shpirti sterrë
sa që kockat atje lanë!

U hap fjala si veriu,

Po Tafili dhe Sitkiu
buzën shpejt e shtrëmbëruan,
kur për gjën' e gjall' dëgjuan
të qënoshesh gjithë tok,
se me njerëz varfanjakë
do të ndanin kok' për kokë
qar të paktë me ortakë!

«Këmb' e kokë s'mblidhen tok!»
Kishte thënë xha Tafili,
q'atë ditë kur dëgjoi
dhe barinjte i mallkoi...

Po Sitkiu qe në hall,
atij mëndja iu bë dhallë,
Bardhua shumë kish ndryshuar,
e kish ndruar ushtëria,
tok me shokët qe gëzuar
të qënosej bagëtia!...

Fshat' i tërë prej gëzimit
kish vendosur ndaj të gdhirë,
mu në vath' të Cane trimit,
të kremtonin sa më mirë
këtë ditë të shënuar
për stanarët e uruar:

Cucat veshur e stolisur
po kërcejn' e po këndojnë,
herë ulin syt' e shkruar,
herë trimat po vështrojnë.

Ja dhe trimat veshur-ngjeshur,
ja, stanarët sy — bakër,
njeri-tjetrit syn' ja shkelin,
për mikeshat zemra: cër!...

Ja dhe pleqtë nëpër hije
ndjenë veten pak si ngushtë
se të rit' e tyre iku
si shkon vapa tok me gusht!

«Pa dëgjoni, pa dëgjoni,
e ka fjalën xha Kamani,
çobanbash' i fshatit tonë:
— Ju kam sjellë që nga stani
dy dhurata për kremtimin:
një oqiç, një shark, të dhirë
për çobankën, për çobanin,
që do hedhë vallen mirë! —»

— Lum Banushja, lum Banushja! —

Thirrën shoqet me zili.

— Lumthi Cania, lumthi Cania! —

Thirrën trimat për karshi.

Sa me naze vjen Banushja
si një flutur nëpër lule,
ndrit jeleku që së largu
edhe linja me baxhule,
zu' të skuqej, uli sytë,
se zambaku shtriu fletën,
e këputi nazemadhja,
dhe stolisi shpejt gërshetën.

— Hajt, Banushe, hiqe vallen,
buçet kënga anembanë,
cila do kërcej, më mirë:
veç oqiçit, një gjerdhan,

Gjerdhan-gushe me merxhane,
që ka blerë fshati vetë,
nxir shaminë, o moj xhane,
se ty vallja po të pret! —
«Hiqe vallen shtruar-o,
moj fustan-shkurtuar-o...»

Ja Banushja si perria,
kur të çfaqet rrallë n'ëndër,
dridhte belin e këputur
përmbi gishta, përmbi thëmbër;
pa po kindat rrotull linjës
fërfëritnin si një fletë,
që vërtitej nga veriu
dhe pastaj pushon e qetë!...

«Hiqe ndryshe vallen-o,
mos ma ul qepallen-o!»

Pa ja nisi valles dyshe,
vet' e mori, vet' e hoqi,
u mahnitën si gjahtari
kur nga pas thëllëzën ndoqi;
pa po ulej edhe ngrihej
si një degë trëndafili,
që nga kënga nis e dridhet,
kur mbi të ja thot' bilbili!

«Mjaft e hoqe vallen ti,
moj, të prefshin syn' e zi!...»

Faqe bardhë-qumështorja
po na skuqej posi shega
edhe fshihej si planosi
nëpër fleta, nëpër dega...

Tutje hiqte vallen Bardha,
këtej Balja, pranë Bulja:
gjith' guguçet porsi dardha,
kur mbi të harliset lulja,
ndalën vallen, ulën sytë,
si Banushja s'kish të dytë,
prandaj gjithë po këndonin:

«Lum Banushe, merr gjerdhanë,
hoqe vallen më të bukur,
merr oqiçin laraman!»

Po Banushja uli sytë
dhe u skuq posi kaftan!

Përtej pleqtë si vandak
nëpër hijet psherëtijnë,
trimat, vashat pëshpërijnë
skuqur faqet bërë flakë...
se lëvrijnë si kallinjtë,
kur veriu fërfërin,
se qëndrojnë posi vida,
kur në çerdhe krahët shtrin...

— Hajde, Cane, radha jote,
më të lumtë, tungjatjeta! —

Dridhej teli i jongarit,
po gjëmonte dhe gërneta,
doli Cania tok me shokët,
veshur-ngjeshur bukuri,
pas daulles hodhi hapin,
tundi, drodhi një sham:

Fustanela kinda-kinda
pas gërnjetës i qe nderë,

hidhej, dridhej si billonja,
kur veriu frushullin;
këmb' e bel mbi kok' të shokve
rrotullohej nëpër erë,
ulej lehtë përmbi barin
dhe qëndronte si shqiponja.

«Lum Mineja, mjer' Mineja,
që s'po ndodhet këtu sot,
të vështronte Cane-trimin,
që kudo s'ja shkon njeri !..»

Ja kështu me vete flitnin
Vashat-syska, nùre-plot,
dhe vështrimin ja vërvitnin
Cane trimit, në fshehtësi!

— Më të lumtë, Cane-trimi,
hodhe këmbën si kaprolle,
merre sharkën, është jotja,
me shëndet dhe ma gëzofshë! —

Çobanbashi e uron
edhe fortë brohorit:
«Rroft' e qoft' brigata jonë!»
gjithë fshati duartrokit...

«Pa dëgjoni, pa dëgjoni,
kini mëndjen ju stanarë,
nesër niset tuf' e parë
bigës malit në vërrin,
unë vetë do ta prij!
Kush të mbesë, do të marrë
krerë tjerë amanet,
tuf' e dytë sa më parë
të na vijë me shëndet!»

Çobanbashi me të sosur,
këng' e gaze nakatosur
vlonin fshatit anembanë,
veçse Cania mbet në stan,
se mos vinte, në të ngrysur,
kjo Mineja sypërmbysur !...

Pa po priti... u bë natë
dhe në shtrungë shagun shtroi,
vet' u shtri edhe me brrucin
shpejt oqiçin e mbuloi,
prapa shpinës dashi-sharmë
po e mbronte të mos ftohej,
nisi Cania të dremite
e me ëndrrën të gëzohej:

«Pa veten sikur hyri në një pallat të math,
n'oborrin po mërzente kopeja, te një vath,
rrethuar me shtërparë, pa krrabë, po me ushta,
me élme nëpër krye, me hekura në grushta,
të gjithë rojet trima, i kishte vën' Tafili,
që dhëntë dhe Minenë, t'i ruanin nga bandilli !...

Një shtojzovalle doli, ashtu siç ja kish ënda,
i dha dyzetë çelsa të shihte dhomat brënda:

Çdo dhomë çeli Cania dhe mbeti i habitur
nga tylet e hyrive, që duart kishin shtritur
për ta spërkatur Canen me ujë trëndafili...
Me myshk e tyme udi këndonin si bilbili
të gjitha shtojzovallet dhe qeshnin, kuvendonin,
pëllumbat përmbi flokët me krahët i takonin !...

Hyrive, kur kërcenin, për 'të u digjej xhani,

u mbushën gjithë dhomat me erë jargavani,
u shtritën pranë Canes, po filladi i pranverës
zu t'i largoj' ngadale, i mblodhi afër derës:
flok-gjata që të gjitha, bel-holla, sy-mëshqerre,
po shtynin njera-tjetrën, pastaj një krismë dere,
i prapsi qaf-sorkadhet, u çdukën shtojzavallet,
nga syt' e tij u fshehën, pushuan këngët, vallet...

Mineja nùr e dritë me lule dhe kurora
nga dhom' e fundit doli dhe Canen zu' nga dora!...»

Po kup' e qiellit zbardhi
dhe Canes, që po flinte,
i erdhi pran' oqiçi
në dorë e lëpinte...

U zgjua ky çobani, se tepër ëndërriti,
në lum u nis me tufën dhe thellë psherëtimi!

III

— O Bardhosh, o djalë, pa më pyetur mua,
ma coptove zemrën, më le duar thatë,
dhiakonarët tanë zot u bën në fshat!
E ç't'u desh, ty djalë, tufën të ma ndash,
me shëllir' e hirë nën' e bab' të mbash?!...

— Mos nxito, or babë, merre pak më shtruar,
kështu the ahëre, gardhet kur i hoqëm,
kur bashkuam arat, tok për t'i lëruar;
të kujtohet dita, kur të dy u poqëm,
kur ushtar u vesha edhe kur më vonë
fjalë kaq të mira shkruaje gjithmonë!...

— Po, mor bir, se toka është në vënd, aty,
edhe bereqeti matet shpejt me sy,
kurse gjë e gjallë ujkun e ka pranë,
ujkun me dy këmbë, brënda mu në stan;
gjalp' i par' i rrahur, thel' e djathit njomë
me drà dhe shëllirë buzët do na njomë!
Zoti e bëft' mirë dhe për hajër daltë,
helm' i zemrës sime u ndërroft' në mjaltë!...
Bir, tani është koha, nënën dhe babanë
t'i gëzosh së shpejti, se pak ymër kanë;
tani q'ushtarllëkun kreve me shëndet,
të kam zgjedhur nusen, si do Zoti vetë:
Goxha çupë është, Zoti na e faltë,
bijën e Tafilit, emr' i Zotit daltë...

— Ç'po më thua, babë, qënke bër' tuaf,
ç'dashke të më japësh lulen e këputur,
të më bësh dhe hasëm, qoftë për një llaf
me vëllamin, Canen, që më pati futur
të kandis Tafilin, se kështu shkon mbarë
Mínen vetëm Cania duhet që ta marrë!

— Ç'thua, je në vete? janë fjalë bote,
shoqe s'ka Mineja, është nusja jote!

— Or, baba, ç'më thua, s'ditke gjë as ti,
vjete ka Mineja që me Canen rri,
ç'dashke ti për djalin lule pa saksì,
të këtillë nuse më ke zënë ti?...

— Ej, po flet përçartë, mos e humb toruan?
Minia, me t'u rritur, u mbyll në shtëpi,
ajo ka tri vjetë që s'ka parë kruan,
pa lé ç'thotë bota, pa lé ç'thua ti!..

— Pa dëgjo, dëgjoje si gjëmon xhuraja,
shih në kodër Canen, për atë këndon,
është këng' e krojit, e di gjith' dynjaja,
kështu me Minenë ai kuvëndon...

Ja ka ngjitur Mines, kur për her' të fundit
panë njeri-tjetrin krojit të katundit!

Shihe dhe Minenë, ja ku është' aty,
në dritare dolli, loti pik' në sy!...

E dëgjon, o babë, këngën, e dëgjon?

Është zëmr' e Canes, vjete që rënkon:

«Doja t'ishja vetëm krua,
uj' i freskët, i kulluar,
e të derdhesha si prrua
që t'i laja syt' e shkruar!

Nëpër plisa, në ugare,
në gjethishtet, sipër barit,
ku rri Minia me manare,
t' ishja fresku i beharit... ,

Oh, mbi lulen të pshertija
që këputi dor' e saj,
se pastaj në gji do rrija,
do të thahesha kollaj!

T'ishja krua, s'doja tjetër,
uji freskët, i kulluar,
të vaditja, aty afër,
atë mollën e shartuar.

Pa do vij' ajo bel-hollë
sipër degës të qëndrojë,
të këpusë kokrra mollë
edhe ujë të kërkojë.

Pa do cikja buz'-thelpinj,
nëpër dhëmb' do gurgulloja,
do pikoja në gishtrinj
e si ruaza do ndriçoja. . .

T'ishja vetëm krua doja,
uj' i freskët, i kulluar,
brënda shtëmbës të qëndroja,
të më mbanin ato duar. . .

Oh, sa bukur, tok me shtëmbën
do të rrija përmbi kokë
të Minesë, që hedh këmbën
si sorkadheja mbi tokë! . . .

Si të derdhesha mbi duar,
te zambaku në saksinë,
nëpër gji, i avulluar,
do të gjeja dashurinë. . .

Moj Mine, të ishja krua,
moj e hequra si bari,
pranë vetes un' të dua
të laj lotët posi ari. . .

Doja t'ishja vetëm krua,
se kështu do jesh me mua!»

— Deh, ç'më shohin sytë, paske hak, o bir,
po Tafil syleshi nuk i paska parë,
si s'e mbyllka plagën, por e lë të çarë?!

— Ku ta shoh Tafili, niset pa gëdhirë
të kullosë berrat tutje buzë projit,
vetëm atëherë ndihet këng' e krojit!

— Obobo, dynjaja fare qënka gthurur,
s'është për të sharë, as dhe për t'u mburur,
Kam fëmi un' vetë, far' e fis, gjitonë,
mund të bjer' belaja dhe në kokën tonë!
Qënka me telâshe miku im i gjorë,
mikut të shtëpisë duhet t'i jap dorë,
do t'ja mbush dhe mëndjen, plaga do melhemin,
miku për xhenetin, hasmi për xhenemin! —

Uli syt' Sitkiu, Bardhua qeshi pak,
vashat ligjëruan tek lëronin n'arë,
sytë si shigjeta, vetullën si hark,
ja vërvitën Canes që s'e kishin parë!

IV

Kur Mineja me kopë
kishte dalë në lëndinë,
se i jati s'pati nge,
Cania bashkë me bagtinë
u shkëput që lart nga stani
si vërvitet vrik rrufë
një trumcak nga jargavani,
kur sheh flutrën në folé!..

Një cop' her', pa i përgjuar,
një shtërgat' i pat bashkuar:

— Lumi vjen si trubull, buz' e malit nxin,
o Miné, mblidh dhëntë, e ke larg shtëpinë!

— S'marrke vesh, o Cane, s'e njeh kohën të,
paske shumë frikë, nuk do bjerë shi!

— Qënke mëndje-shkurtër, moj gërshetë-gjatë,
shpejt ke për ta parë shiun me shtërgatë!

— Ku .ku .ku sa qesha, qënke shumë' i zot!

— Vëmë bast, po deshe, pse flet kot së koti?

— Mirë, hajt e vëmë: në fitofsha unë
do më japësh shqerrën, atë lara-lara,
në fitofshë, Cane, do më mbash në gunë,
se ta fal dhe Syskën, që po rri përpara.

— S'ditke hiç kërcure, s'vihet bast mbi gjënë,
as mbi mall e tokë të brigatës sonë.
po dhe gunën dashke, të më lësh në shi
e pastaj të talleh, o moj tiftiri!

— E po ç' dashke, Cane, xhevair nga deti,
nuk ta zënka syri mallin e tim eti?

— Jo, këçulja ime, dua një stoli
që të jetë jotja dhe të ndahet dysh,
si atë që fshehe brënda mu në gjë,
se të zuri frika, mos ta merrja sysh!

— Ej, çapkën, mbyll gojën, mos e bëj të gjatë,
se lëshoj dhe Murrën, mishin të ta xhvatë!

— Pse je kaq e keqe,
flas me lepe-peqe
të kërkoj qëndimën, të kërkoj një dardhë,
që ma ke qëndisur në pëlhur të bardhë.

— Mirë, deh, po ti,
në mos rëntë shi?

— Po ta fal zambaren, që porsa e sosa,
dhe një rrasht të zhgabës, që mezi plagosa,
në mos të pëlqefshin, po të jap për jetë:
një gjerdhan merxhanesh si të Bukrës-dheut,
del si del ky basti, si do që të jetë,
pa ta fal, po deshe, gunën e shëndreut!

— Dale pak, o Cane, ç' pati kjo kopeja,
m'iku dhe përçaku, u trëmb nga rrufeja!..—

U nxi qielli, u bë sterrë,
vetëtin mbi mal matanë,
ves' e shiut po cikrron,
puth së pari jargavanë,
nis nga pak të dëndësohet,
trëkëllin e hyn në rrëza,
njomi dorën e një vashe,
kur e shtriu te thellëza!..

Ja, po çthur e çkul kjo era,
po breron e shkrepëtin.
Dëndësohen ret' e zeza,
gjithë qjelli uturin!..
Ja dhe lulet ulin fletzat
edhe gjirin po mbulojnë,
s'i shkul dot as suferina,
njera-tjetrën përqafojnë!

Ja stuhia zilizare,
hodhi pika më të trasha
që dhe degët të kullonin,

se strehonin disa vasha,
disa vasha ler' e rritur
në dericka, nëpër puse,
që po thurnin dy kurora
për një dhëndër, për një nuse.

Po duhia hodhi breshër
u vërtiti suferinën,
t'i bëj' qullë bukuroshet,
që po pritnin në lëndinën!
Njëra vashë ngashëroi
dhe furtunës po i lutej,
se iu dhimbs zambaku pranë
që nga rrënja po këputej!... .

— A ke ftohtë, or kajgush,
se kjo guna s'po na nxë?

— Jo, se ty të kam për prush,
mos ki frikë, s'më gjen gjë!

Fshiku prapë rrez' e djellit
nëpër plepa të coptuar,
ndriti lartë kup' e qiellit,
u duk djelli si brerore
dhe nga gjit' e trëndafilit
doli flutра krahëshkruar,
ja, së largu ylyberi
po hepohej mbi bregore!... .

— Ej, Miné, iku shtërgata,
shkojmë pa na zënë nata!

V

Zjarr' i staniç mala-mala,
 flaka brambullin te prushi,
 në çeturin pala-pala
 gjiz' e njom' në fleta bushi
 dhe stanarët rreth e qark,
 hedhur shpinës nga një sharkë,
 thekin bukën, kuvendojnë,
 njeri-tjetrin po ngacmojnë...

Nëpër vath' e shtrungje dhëntë
 kok' për kokë po dremitin,
 nëpër gardhe lidhur qëntë
 her' pas here hamulitin!...
 Vetëm Çapi s'është lidhur,
 rri te zjarri duke-u dridhur,
 është plakur, s'ka fuqi,
 çobanbashit pran' i rri!...

Ja dhe Cania prehrit mban
 bello-bardhon, flok i borës,
 nga matarja, që ka pranë,
 uj' i jep në grop' të dorës,
 e fërkon dhe e lëmon,
 me mullagë ja mbulon
 plagën q'është anjtur pak,
 çar' nga cjapi torollak!...

«Pa dëgjoni, o stanarë,
 malli shumë më ka marrë,
 për shtëpi dhe për fëmi!
 Vëndin tim ka për ta zënë,
 ndonse është më i ri,

Cania q'është më i dhënë.
Ta dëgjoni si të parë,
ta mësoni, është' i ri;
pushk' e tij nuk ka të sharë,
mbi çakenj e ujq ai
të qëlloj' më mirë di!...

Pa dëgjoni, bijt' e mi,
vjédrat, butet dhe kadishtet
matarat e çdo kusi
t'i fërkoni me barishtet,
të m'i lani të m'i shplani!
Edhe ju, o djem delmërë,
kini mëndjen si përherë,
se bulmeti, që tani,
s' mbaret më me matarà,
as me nàpa, me kusi,
po me kàde, me fuçi,
zbret me duar e me krah
nëpër qerre, araba!...

Kini mëndjen, ju shterparë,
delet duhet t'i ndërzeni,
kjo të jetë pun' e parë!
Mos harroni që të veni
tok me delet e sëmura
n' atë fermën, ku ju shpura
për heqimin, hern' e parë,
mos harroni, o shterparë!

Kini mëndjen, o stanarë,
ndani mirë dhe hisënë
edhe qarin hak për hak;
mbani radhën e vadënë
për secilin shok ortak!...

Për ty, Cane, amanet
sikur t' isha unë vetë!>

Çobanbashi këto tha,
hoq pagurin dhe silahun,
afër zjarrit ai ra,
bëri lutje për allahun;
gunën sipër shpejt e hodhi,
duar, gjunjë tok i mblodhi
që ta zinte gjumi mirë,
se do zgjohej pa gëdhirë...

* * *

Cania desh t'i thosh dy fjalë
çobanbashit q'e lëvdoi,
po me bryl një shok ngadalë
nuk e la të kuvendojë.
U skuq Cania posi flaka,
kur të gjith' e përgëzuan,
nga një herë si me shaka
për Minenë e ngacmuan...
Nat' e shkurtër, dit' e gjatë,
porse ftoht' atje në shpat,
flak' e lisit mala-mala,
nga të qeshurat, shakatë
nëpër buzë mekej fjala,
se kur flet Zyko stopani,
shkulet gazit gjithë stani...
Po tregonte për një kec,
që në vresht të hoxhës fshatit
kishte hyr' e kishte ngecë
kur i ra me bisht të shatit,
se ky hoxha-e kish zakon

në vresht tij, çfardo të shkelte,
për atë do bëhej pronë
dhe nga gardhi më nuk delte!

Zykua hakun e kish marrë
kur i futi një derrucë,
bridhte hoxha si i marrë
nëpër vreshtin, pa këpucë,
dridhej mjekra, dollomaja
me një derr e zu' belaja!
Desh ta vras' për pastërma,
po kish frik' e për belà
hapej fjala anembanë:
«Hoxh' pa din' e pa imanë!»
Derri vreshtin ja shkallmoi,
po nga gardhi ç'i shpëtoi,
se të gjallë desh ta kapë,
tram ta bënte me një cja!...
Cania kishte qeshur shumë,
po kur kishte rën' për gjumë,
si për nat' e këtë herë,
për Minenë bëhej vrer...

E kujton me krrab' e furkë
si gëzohej me sheleg,
tani mbyllur, loti çurk!...
E kujton kur përmbi degë
dorën shpejt e kishte vënë
që të ndreqte çerdhen vetë,
se mbi gjeth e bar kish rënë!...
I kujtohen dit' e netë,
po më shumë ajo, dhia,
rrëz' e kodrës dhe stuhia!...
Këng' e krojit e lëndon

dhe pshertin që s'po i bije,
s'e lë Zykua e ngacmon,
e qesndis e thumb i shtije!

* * *

«Hën' e re, moj hën' e re,
Cane-shpirtin a ma pe?
o ju yje, o ju yje,
Cane-xhani është' në pyje?
O ju pyje, plot me bushë,
o ju zoq, o ju kajgushë,
ju q'akoma nuk po flini,
Canen, Canen a e dini?..»

...Ja kështu përçart Mineja
flet me yjet dhe me hënën
edhe loti si rrëkeja!...
As me shoqet, as me nënën,
ç'i thot zemra, nuk po flet,
se ky Cania ka një vjet
që në fshat na vete vjen
dhe s'po ndihet për Minenë,
as me fjalë, as me zë,
as me culen si gjithnjë!..

Nat' e errët, sterr' gjithkund,
prehen, fletë në katund,
asgjë rrotull s'pipëtin,
veç një degë kërkëllin,
toroleci fërshëllin,
dhe një ferrë frushullon:
ndoshta gjoni po vajton
deg' më deg' vëllan kërkon,

ndoshta kthehet si pak von
ndonjë harabel-çapkën,
ndoshta gjarpri do ket' zënë
ndonjë flutur krah-këputur...

Nat' e errët, sterr' gjithkund,
prehen, flenë në katund,
veç Mineja s'paska rënë,
lemza dëndur e kish zënë
atë natë, kur kish parë,
majë shpatit goxha zjarr;
pa mendonte dhe kujtonte
rrotull flakës plot stanarë
tok me Canen çehre-vrarë...

Sa her' shpatit zjarri ndizej,
te Mineja ëndrra ngjizej,
po kjo flaka larg në stan,
që lë prush e hirin nd'anë,
nuk e ngroh, as e ndriçon,
është' si yll që xixëllon...

Po Tafili?... Ka një hall,
ka një leqe mu në ballë,
ndaj në shtrat po përpëlitet,
se kudo në fshat po flitet
si ta heq' e si ta lajë,
s' është' e lehtë, as kollaj,
atë leqe për Minenë!...
Kish dhe dertin për kopenë,
që kish marrë lemerinë,
nat' e ditë blegërin,
se dikur në gjelbërime
hangri majn' e barit njomë,

ujë piu në burime,
tani gjethe nëpër llomë,
se Minenë s'e ka pranë,
ka Tafilin për çoban!...

E po nëna e Minesë?
Nën' e zezë, nën' e gjorë,
mbetur fill e pa një shpresë,
se nuk kish asgjë në dorë,
ndez qerë edhe tylbesë
nat' e ditë po i falet,
t'i heq dertet edhe hallet!...

E po Cania ç'bën në stan,
qëkur Minen s'e ka pranë?
Cania shtritur po kujton,
po kujton, po ëndërron
edhe flakën po vështron...

Dhe Mineja në dritare
pret të shuhet flaka fare...

Flak' e lisit u venit,
hijen prushit s'ja hedh më
ja dhe prushi u tonit,
sipër vetes hirin lë
posi syçkat e Minesë
dhe të Canes, larg në stan,
q'u venitën gjer mëngjes
edhe drit' në zemër lanë..

VI

Buzë projit, në plepishte,

te kulloste bagëtia,
xha Tafili është shtritur
dhe rri mvrejtur nga mërzia! . . .
Po vështron një fije bari
q'ë këputi n' atë ças
dhe me veten si qyqari
po ngulçonte plot maras:
«Ej, Tafil, Tafil i shkretë,
si një fije bari je
që s'ka rrënjë, që s'ka fletë,
shkelet, thahet përmbi dhé!
Si s'të dha ky Zot një djalë,
po të la kaq rrënjë-dalë,
me një feçkë për belà,
për belà dhe për hatà!

Posi lis në mal u thafsha,
si bujashka un' u çafsha:
mbi zagarin plumb' i parë
dhe mbi bushtren plumb' i dytë,
ndryshe njolla s'ka të larë,
turpin lak do kem në fyt! . . .»

. . .Mërmëritjen shpejt e preu,
se ca hapa sikur ndjeu:
Ish Kamani q'ë përshndeti,
çobanbashi erdh' e gjeti,
kish dy fjalë për t'i thënë,
lajm të mirë për t'i dhënë:

— Tungjatjeta, o Tafil!

— Mirsevjen, oré Kaman!

Ëhin' e ndarë nga kopeja
e ha ujku-e vret rrufeja!...

— M'është mbushur mëndja top:
me të tjerë s'e bëj dot!
Të më mbushësh mëndjen mua
paske ardhur, o Kaman,
ti e di që unë s'dua,
apo fshehur diçka mban?

— Të kam folur si një shok,
nuk të fsheh asgjë në kokë,
mendo mirë dhe një herë,
veç të mira ke dhe nder!
Do të them diçka tani,
për një gas, na qoft' hajli:
Të kam ardhur për lajmsi,
me Telhan' të bësh krushqi,
Cania është deli djalë
dhe Mineja, vajz' e rrallë!

— Si! Ç'më thua, or Kaman,
të jem krushk un' me Telhan'?
Sa më hoqe thikn' e parë,
tjetrën ti ma ngule thellë,
s'është punë, as ka ngjarë,
veçse ëndrra mund ta pjellë:
Të laj gjakun me raki,
të marr hakun me dolli,
nderi turpin për krushqi?!...

— Ti as hak' s'ke për të marrë,
ti as gjak' s'ke për të larë,
s'jeni prerë, s'jeni vrarë!...

— Gjithë fshati ka marr' erë,
më ka prekur mu në nder,
i preu fatin sime bijë,
as një lajmës gjer tani!
Më la leqe në shtëpi
dhe tani kërkon ta lajë,
dashka vajzën, qerataj!

— Eh, Tafil, të rënt' damllaja,
qëriqe prapa nga dynjaja,
kruake kokën kur s'të ha,
ti bën «ish» kur pula s'ka,
gjersa vajzën ta kërkon,
ç'farë haku ti sajon?

— Vajzën un' e rjep të gjallë
edhe Canes nuk ja jap!
Të kam mik, oré Kaman,
porse fjalën merre prapë,
se më there mu në xhan!...

Këto tha edhe u ndes,
pa u skuq, u bë si spec,
dhe kopenë vu' përpara;
i xhindosur me të shara,
ja la fjalën mu në gojë,
iku poshtë nga përroj...

VII

U fik zjarri majë shpatit, me të mbritur vjesht' e
dytë,
po në zemrën e Minesë kishte shkrepur një shkëndi
që ta ngroh' e ta ndriçojë, se iu errën të dy sytë,
qëkur Cania me stanarët kishte ikur në vërril!...

Vjesht' e dytë në të dalë hodhi fletët nëpër dhé,
zverdhi, thau dushq' e lisa, trëndelina zu të
mardhet,
ros' e egër kuaku qjellit, po vërtitej për folë,
bubu, ç'dimër do të vijë, edhe fusha do të zbardhet!

Vjesht' e tretë në të dalë çveshi, shkundi gjith'
stolitë,
po pranvera, që kaloi, e la nurin te Mineja,
se stanarët rrëzë malit po kullotnin bagëtitë
edhe Cania, ndonjë herë, do shkëputej nga kopeja.

Shtatë shtalla dhe katoje rrëzë malit mbi lëndinë,
shtatë mëndra, shtat' silazhe, shtat' livadhe me mu
llarë,

shtatë javë ka Mineja, që po qan e psherëtin,
se Tafili e ka mbyllur, s'i jep leje as në arë! . . .

Edhe djelli edhe hëna që shkëlqejn' nga bukuria,
kanë njollat, kanë hijet, kanë retë vark e vark,
ndaj te zemra e Minesë shkundi hirin dhe shkëndia,
se Tafili si thëllimi nuk e la të ndizej flakë . . .

Po ashtu si manushaqja që mban breshër dhe stuhì,
po ashtu si trëndafili që rrebeshin mban me shì
dhe s'u shkulën, por u çelën, hapën gjit' për djell
e vesë,
edhe luleshqerr' e kputur ra në zemrën e Minesë.

Atje zunë rrënjë fletzat, që këputën tok me Canen,
edhe çdo pranverë çelnin tok me kumblën, me
bajamen,
po pranver' e shtatë Minen s'do ta zinte në shtëpi,
shtatë netë kish menduar, pran' Tafilit më s'u
gdhi! . . .

* * *

Nat' e gjatë në shëndre,
me murrë dhe kërcëllimë,
kok' për kokë në kope
flenë dhëntë në thëllim.
Nëpër vatra zhuzhurit
flak' e lisit q'u godit
nga rrufë e vjeshtës parë;
ndonjë qën po hamulit,
se diç pa aty në arë!
As të vegjlit s'kanë rënë,
se ja gjyshja dhëmbë-rënë
një përrallë u tregon,
një përrallë që s'mbaron...

Nat' e gjatë në shëndre,
po stanarët shpejt po flenë,
vetëm Cania sonte s' fle
tok me Kuqon ruan kopenë;
Zuri pritë në leptyrë,
pushkën ngrehur bënte rojë,
po një mjegull si lëbyr
nuk e linte të përgjojë...

Nat' e gjatë në shëndre,
errësira gisht në sy;
në koçek Mineja u fsheh
sa të zbardhë pret aty,
se te Cania do të shkojë
se diçka do t'i tregojë...

Në koçek ajo po rrinte,
nat' e gjatë, s'po gëdhinte,

se në mjegull, n'errësirë,
kishte frikë të shtegtojë,
mos i delte nj' egërsirë,
ishite vetëm, pa mburojë...
Priste gjelin më të parë,
gati rrugën për të marrë!...

Nat' e gjatë në shëndre,
po kjo sonte qe m'e gjatë,
as një gjel në fshat s'u ndje,
sikur s'kish mbarim kjo natë,
për Minenë në koçek
s'kishte hënë, s'kishte shtek!...

Po në vënd të gjelit, krisi:
pushka pushkën bëri bam,
ra një pushkë, dy dhe tre,
një zhumbur që larg në stan,
po gjëmon një batarë,
hamulijnë qënt' e stanit,
sokëllin zër' i çobanit,
blegërin e gjith' bagtia
ulurin dhe lukunia,
me llahtar u ngrit njerzia:
«Ç'është' kjo gjëmë që na gjeti,
s'janë pushkë në dasmorë,
s'janë pushkë në taborë,
s'janë pushkë as për zjarr,
as për prita, për kusarë,
janë pushkë në stanarë!

Ngrihet nëna e Minesë
pa këthehet drejt qabesë,
nis të lutet dhe të dridhet,

te Mineja shpejt po hidhet,
se mos trëmbet vajz' e shkretë,
pushk' e madhe po kërcet!...
Nën' e zezë ngrin në vënd,
bije dëng e si pa mënd,
hop në këmb' Tafili plak,
ndez kandilin në buxhak,
po zë dridhet si purtekë
për të bijën, nga inati,
del në mjegull shtek më shtek,
llahtaruar pyet fshati:
«Ç'paska ndodhur në stanarë,
me Tafilin ç'paska ngjarë?!...»

«Nëndë dele qënkan çqyer,
gjak lëndina qënka lyer,
Cane trimi ka qëlluar,
po një ujk e kish kafshuar
në çapok edhe në duar,
nëndë ujqër ishin vrrarë,
sakatuar dy stanarë
gjëm' e tillë, s'kishte ngjarë!...»

U hap fjala vetëtimë,
fshati gjithë pikëllim!...

As Tafilit s'i erdh' mirë,
veç për Canen kishte thënë:
«Zoti vet'e ka shpëtuar,
jetë-gjatë qënka shkruar!»
Dhe kur Minen kishte parë,
ngrehu çarkun, por u drodh,
përmbi pushk' gërmuq u mblodh,
psherëtiu edhe tha:

«Ej dynja, o moj dynja,
më tradhtove, lot o lot,
mbi evlat nuk shtënkam dot!»

Po të shoqes i pat thënë:
«Gjall' Tafili sa të jetë,
bushtra ime pajë-lënë
mos të shkelë në shtëpi,
e kam bër' harram-lanet,
ndonjë ujk e past' kësmet !...»

* * *

Dita në të vagëlluar
me kopet' e qent' përsi
dhe me qengjin në krahruar,
zbresin lumit dy barë;
ky bariu paska pranë,
një bareshë si perri:
lis e drethkë pleksur janë!

Mbajnë pushkën krahës-qafë,
hedhur supit dhe një gunë.
fshati s'paska tjetër llaf:
«Si u bë kështu kjo punë!»
Vetëm vajzat pëshpërisin,
vetëm plakat mërmërisin !...

«Moj, si Cania, si Mineja?»
nisi basti, krisi beja,
është' ajo, moj, si përherë:
sy-fajkua, vetull-prerë,
ja dhe Cania pran' aty,
ç'po na shohin këta sy !...

Ja Mineja, ja Mineja,
ja dhe Cania te kopeja,
si përhera me xhuranë,
ja Mineja krrabën mban
edhe qengjin prap' në gji,
furk' e bosht s'i ka tani !...

Ja Mineja në stanarë,
është rrëmbyer, është përzënë,
me shelegun lot mbi bar,
prapë yll e prapë hënë !...
Me bareshën, me barinë,
sa me qejf kopetë pinë !...

Hajde-hajde, moj Mine,
lum ti Cane, lum dhe ne,
mjaft me brenga dhe me v&/,
gaze paçit paskëtaj,
se brigada jon' e stanit:
Ju ka Yllin e karvanit!

FJALORTH

breron: bije shi i madh.

brerore: diademë, kurorë e ndritur.

bigë: mal me dy maja.

Balua: emër qeni me njolla të bardha, qen bariu.

bachule: një lloj qëndisje në fundin e linjës.

bushi: shkurre përherë e blertë, me drurin e tij bëhen lugë.

brambullin: digjet me flakë të madhe duke kërcitur

bello: manare, oqiç.

berra: bagëti e imtë, pa i cilsuar, desh, dele, dhi, etj.

cule: fyell.

çeturi: enë e drunjte në formë të kupës për të mbajtur bulmet.

Çapë: qen stani.

delmeri: bari.

feçkë: shprehje çvlerësimi dhe përbuzëse për vajzën.

gurguleja: trazirë, ngatërresë.

gjam: zall lumi, ku aty-këtu ka edhe drurë.

gjeshku: fletët e thata të drurëve, gjeth i thatë.

gjerdhishte: një farë druri me lule të kuqe, që e hanë dhitë.

gjedhi: gjë e gjallë, bagëti e trashë.

Kacëri: dash me brirë të drejtë.

kajgush: bilbil.

kade: enë druri që përdoret për të mbajtur bulmet.

kadishte: fuçi e vogël prej druri.

kaftani: robë e kuqe.

Kuqo: emër qeni.

koçek: vënd ku ruhet bereqeti i paçveshur.

koce: vajzë e njomë, e kërthinjtë, ferrishte.

lemerinë: panë keq me sy dhe u tmeruan.

leptyrë: vënd rrëpitë, ku shkel njeriu dhe kafsha.
lëbyr: perdja që të vesh sytë.
lukuni: tufë ujqësh, përdoret vetëm për ujqët.
mëndër: tufë, kope bagëtish.
Muro: emër qeni.
përçaku: ose përçi: sqap i patredhur që mbahet për farë.
përçori: dashi që i prin kopesë.
planosi: zok që mbahet në kafas për të ndjellur shpesë të tjera.
qinosur ose *qënosur*: qënos bagëtinë, pra bashkoj të mijat me të tjetrit, ortak në bagëti.
rOshani; dash me katër brirë.
rudinë: shesh i gjërë në mal, i mbuluar me bar.
silloi: ra në silloi, në mendim.
sinori: kufi toke, are, etj.
stopan: bari.
Syskë: delja me një rreth të zi rrotull syrit dhe me njëlla të zeza në turi.
shagu: pëlhurë e trashë prej liri a kërpi, që shtrohet.
sharka ose *sharku*: gunë, brrucë.
sharmë: dash sharan, me turi të bardhë, përzier me tëmurmë.
shelegu: qengj që ka mbushur vitin.
shytë: pa bri.
shterpar: bari që ruan delet shterpa.
udi: një lloj druri që kur digjet nxjerr erë të këndëshme.
ushtë: shtizë, shëgjetë.
vida: pëllumb femër.
zhumhur: zhurmë e mbytur që dëgjohet së largu.
vëllam: shok i ngushtë me të cilin ke pirë gjak dhe je bërë si vëlla.
vërrët: thërret dhija.

27352
BIBLIOTEKA E SHTETIT
GJYRKASTËR

TRYEZA E LËNDËS

	Faqe
1) Bareshës	3
2) Gaze paç ti paskëtaj	4
3) Banusheja	6
4) Të kam zili	8
5) Sikur ti të dije	9
6) Pse u fshehe	11
7) Sa herë fusha gjelbëron	12
8) Xha Temja	13
9) Ja, çobanka	17
10) E mban mend	18
11) Mirësevjen, o kurbetli	19
12) Lum, ti lule	24
13) U poq rrushi	25
14) Falli	26
15) U rrëmbye një vashë	29
16) Kajsia	32
17) Dolli reja	33
18) Çelu moj, si çelet moti	35
19) Mineja	37
20) Fjalorthi	79

Mak. N. 7